

Halte køer foretrækker sygesti med blødt underlag og social kontakt

Af Linda Søndergaard Sørensen og Margit Bak Jensen, Institut for Husdyrvidenskab, Aarhus Universitet

Undersøgelser udført ved Aarhus Universitet på Danmarks Kvægforskningscenter, viser, at halte køer foretrækker at ligge på dybstrøelse af sand frem for et underlag med gummimatte, når de selv får valget. Samtidig vælger de dybstrøelsen i området med tæt kontakt til nabostien frem for området uden social kontakt. Dette er et vigtigt første skridt i arbejdet med at udvikle optimale sygestier til køer.

Der har de seneste år været øget fokus på at aflaste halte køer, eksempelvis ved opstaldning i en sygesti, af velfærds-mæssige hensyn samt af hensyn til at få dyrene hurtigere raske. Man ved, fra tidligere undersøgelser, at halte køer på græs hurtigere får en normal gang igen sammenlignet med køer i indendørs sengebåse-system samt at raske malkekøer foretrækker blødt underlag i form af dybstrøelse eller dyb sandbund fremfor faste madrasser.

Men der mangler viden om, hvilket underlag halte køer i sygestier foretrækker. En tidligere undersøgelse viste, at køer med stofskiftelidelser søgte isolation, men et vigtigt aspekt at få undersøgt er, hvorvidt halte køer søger isolation eller ønsker social kontakt med artsfæller. Derfor er der blevet lavet en undersøgelse af halte køers præferencer for underlag samt niveau af social kontakt. Formålet med dette forsøg var således:

- at undersøge halte køers præferencer angående underlag;
- at undersøge om halte køer søger isolation – også selvom der ikke er konkurrence om ressourcer;

I undersøgelsen, der er udført ved Danmarks Kvægforskningscenter i Foulum, blev 37 halte lakterende malkekøer opstaldet individuelt i

6 dage i sygebokse specielt designet til forsøg. Her havde de valget imellem to lige store arealer (6x4,5 m) med enten dyb sandbund eller gummibelagt overflade. På begge typer underlag kunne køerne igen vælge imellem to lige store arealer – enten tæt på eller med mulighed for visuel isolation fra en gruppe kvier i en nabosti.

Længere liggetid på sand

Resultaterne viste, at køerne brugte længere tid på at ligge på dybstrøelse af sand sammenlignet med gummiunderlaget, men brugte mindre tid stående eller gående på sand i forhold til gummiunderlaget. Endvidere brugte køerne mindre tid på hudpleje på sand sammenlignet med gummi.

Ingen tegn på behov for isolation

Angående social kontakt brugte køerne mere tid i området tæt på kvierne end i området væk fra dem – dette var tilfældet både mens de lå ned og stod op. Hudplejeadfærd sås oftere i nærheden af nabokvierne end væk fra dem. Når køerne lå ned var de of-

test placeret så de kunne opretholde visuel kontakt til nabokvierne.

Halte køer med hornrelaterede klovlidelser (sålesår eller hul væg) foretrak at bruge dybstrøelsen til at ligge i, samt at udføre hudpleje mens de stod på gummi-gulv. Tilsvarende foretrak de at ligge samt at udføre hudpleje mens de var placeret tæt på dyr i en nabosti. Disse resultater indikerer, at tilde-ling af dybstrøelse som liggeareal i sygestier er vigtigt for halte køers velfærd. Der var ikke tegn på, at halte køer, med disse ikke-infektio-se klovlidelser, søgte isolation.

En velindrettet fællessygeboks vil formentlig fremme heling og modvirke produktionstab hos disse køer, men der er behov for yderligere undersøgelser vedr. indretning af disse. Sådanne undersøgelser bør omfatte flere forskellige underlag i hhv. hvile- og aktivitetsareal, samt foderbords-udformning.

Flere oplysninger

Margit Bak Jensen,
Institut for Husdyrvidenskab,
Aarhus Universitet
Margitbak.Jensen@anis.au.dk

